

NaturErhvervstyrelsen

Planter & Landbrugslov

Den 14. juli 2014

Sagsnr.: 14-32640-000008

KIHOB0

Beslutningsreferat for 6. møde i det rådgivende Bevaringsudvalg for Danske Husdyr Genetiske Ressourcer hos oprindelige danske husdyrracer, den 16. juni 2014 på Dansk Landbrugsmuseum, Randersvej 4, 8963 Auning.

Dagsorden

1. Velkomst til Dansk Landbrugsmuseum
2. Orientering om EVA-værktøjet, Peer Berg, NordGen
3. Orientering om NordGen – Husdyr v/Peer Berg
4. Indlæg fra Frank Ladegaard Erichsen (Bonderøven) om hans arbejde med de gamle danske husdyrracer
5. Dansk Landbrugsmuseum – rundvisning og fortælling om Den levende Kulturarv v/Museumsdirektør Peter Bavnshøj og Museumsinspektør Bettina Buhl
6. Frokost
7. Formanden siden sidst.
8. Information fra medlemmerne – bordrunde
9. Information fra sekretariatet
10. Problemstillingen med Jysk kvægs to racekoder
11. Fastlæggelse af anbefalinger for avlsarbejdet, herunder renavl, jf. Kommissorium
12. Bevaringsudvalgets fællesarrangement for avlerne i efteråret.
13. Fremtidig strategi for bevaringsarbejdet.
14. Eventuelt.

Afbud fra: Jens Ole Mols.

Ad 1: Bettina Buhl (BB) beklagede, at museumsdirektør Peter Bavnshøj ikke kunne være til stede, og fortalte derefter om museets formidlingsopgave, herunder fokussen på de gl. landbrugsdyr og -planter. BB fremhævede specielt det frivillige samarbejde omkring madlavning på basis af de gl. landbrugsdyr og -planter.

Ad 2: Peer Berg (PB) formidlede sin udvikling af EVA, der er et avlsprogram, der ud fra alle tilgængelige oplysninger, kan give et forslag til en avlsplan, der kan forsinke indavlsudvikling. Programmet skal dog køres af en relativt avls-vidende person. Næste kursus er i 2015. Ud-

valget vil overveje, om dette redskab evt. kan anvendes i forbindelse med visse af de gl. husdyrracer.

Ad 3: PB præsenterer den lille afdeling af NordGen, der arbejder med husdyr. Fremhævede de fællesnordiske kurser, senest vedr. fjerkræ.

Bilag: <http://www.nordgen.org/index.php/skand/content/view/full/63>

Ad 4: Ingen bemærkninger.

Ad 5: Rundvisning på Dansk Landbrugsmuseum med speciel fokus på husdyrholdet.

Ad 6: Der blev smagt på en række gl. danske retter, tilberedt ud fra råvarer fra de gl. landbrugsdyr og –planter på museet.

Ad 7: Formanden havde modtaget forskellige henvendelser i form af breve, som var videresendt til udvalget. Det blev oplyst, at Kim Qvist udtræder af udvalget, og at indstilling om en ny repræsentant for Økologisk Landsforening er på vej til fødevareministeren.

Ad 8: Bjarne Mols rejste spørgsmålet om ærespræmier til dyrskuer. Punktet henvistes til pkt. 9. Holger Jessen berettede om et vellykket arrangement på en københavnsk restaurant (Brdr. Price) med anvendelse af kød fra Jysk kvæg – stud, opdrættet hos ham selv.

Ad 9:

- Status for dyretilskud: Der er ansøgt om brutto 1,4 mio. kr. i dyretilskud fra ca. 90 avlere. Heraf var ca. 20 indkommet efter fristens udløb og efter telefonisk rykker fra sekretariatet. Ansøgningerne er nu under sagsbehandling, hvilket bl.a. indebærer kontrol i forhold til CHR, herunder de stambladsoplysningerne, der ligger bag CHR (primært kvæg). På baggrund af en henvendelse fra Frank Møller Frandsen blev det oplyst, at der ved ansøgningen ikke er afkrævet fremlæggelse af andre stambogsoplysninger for kvæg, men der vil ske kontakt til avlere af de andre arter, hvor CHR ikke er så detaljeret. I øvrigt bekræftedes det fra sekretariatet, at de regler om renhed i afstamning, der fremgår af vejledningen, fortsat anvendes.

Frank Møller Frandsen finder efter gennemgangen ikke, at NAER i sin tilskudsadministrationskontrol afkræver kvægavlerne den relevante dokumentation for afstamningen. Efter Frank Møller Frandsens opfattelse bør det være den samme, som ved optagelse i stambogen. NAER er ikke enig i den vurdering.

- Der er udleveret et skema med oplysninger om støttesatserne for husdyrtilskud i de øvrige nordiske lande. Overordnet viser den, at Danmark ligger øverst med sit støtteniveau på 3.000 DKR/DE.
- Der afholdes årsmøde for den europæiske sammenslutning af nationale kontaktpersoner for husdyr genetiske ressourcer, ERF, i København i august. Danmark ved sekretariatet er vært. Placering er NAER i København. Formanden deltager i gallamiddagen.
- Der sker en intern omorganisering i NaturErhvervstyrelsen pr. 1. juli, jf. tidligere udsendt orientering. Bevaringsudvalgets sekretariat flytter til Center for Landbrug, Enheden for Bæredygtighed. Be-

mandingen bliver i den forbindelse ændret, men først i løbet af efteråret.

- Foreningen Gamle Danske Husdyrracer (GDH) havde for nylig møde med fødevareminister Dan Jørgensen.
- Der er modtaget et spørgsmål fra Eigil Andersen om adgang til sæd fra korthornstyre. Frank Møller Fransen oplyste, at alle kan købe af Korthornsforeningens beholdning. Bevaringsudvalgets hjemmeside vil blive opdateret henover sommeren med info om korthornstyrerne i Genbanken, samt en henvisning til foreningen mht. salg af sæd. Henvendelsen vil blive besvaret af udvalgets sekretariat i løbet af sommeren.
- Der er modtaget henvendelse fra Niels Stokholm og Lilli Jensen formanden for GDH omkring udvalgets definition af *In situ*, samt konflikten i mellem forbuddet imod bindestalde og hensynet til *In situ* - bevaring. Sekretariatet kunne oplyse, at bindestalde bliver forbudt fra 2022, jf. national lovgivning for kvæg. Henvendelserne vil blive besvaret af udvalgets sekretariat i løbet af sommeren.
- Det oplystes, at der nu foreligger et foreløbigt svar fra Fødevarestyrelsen (FVST) om hvordan de klausulerede tyre i Genbanken kan frigives. FVST vil fremsende yderligere information. Er aktuelt i forbindelse med evt. brug af projektmidler.
- Der er modtaget ansøgning fra foreningen Danske Husdyr om 60.000 kr. til DNA – analyse af diverse foldtyre. Der var ikke umiddelbart stemning for at bevilge et sådan tilskud, da omkostningen på rundt regnet max. 1.000 kr. fandtes at kunne afholdes indenfor avlerens dyretilskud. Videre vil et tilskud skabe præcedens, så andre racer og arter også skal have tilskud til forældreskabsbestemmelse. Spørgsmålet vil dog blive behandlet senere på generelt plan i forbindelse med anvendelse af projektmidler. Henvendelserne vil blive besvaret af udvalgets sekretariat i løbet af sommeren.
- Det blev oplyst, at der snarest vil blive udstedt en bekendtgørelse om projekttilskud til bevarelse af husdyrgenetiske ressourcer m.v. Efter bekendtgørelsens ikrafttræden vil der blive gennemført et call for projektforslag. Bevaringsudvalget vil blive hørt skriftligt omkring relevans og evt. prioritering.
- Jf. pkt. 8, er der modtaget en ansøgning om ærespræmier fra Bevaringsudvalget til dyrskuer. (Bjarne Mols deltog ikke i drøftelsen af dette emne). Der var enighed om, at der kan bevilges én præmie til hvert historisk dyrskue, dog to til Landsskuet, til en pris på højst 500 kr. pr. præmie.
- Der er modtaget anmodning om udlevering af sæd fra Genbanken til en tysk avler af Holsteinfrisien - kvæg. Efter en grundig drøftelse af perspektiverne i at støtte avlsarbejdet i udlandet, blev det besluttet at afslå anmodningen. Henvendelserne vil blive besvaret af udvalgets sekretariat i løbet af sommeren.
- Det oplystes, at der vil blive afholdt et kursus i cryo konservering af sæd fra fjerkræ i Hvam i Norge, i regi af NordGen.

Ad 10: Problemet med to racekoder for Jysk Kvæg er blevet drøftet i undervalget for kvæg tidligere på måneden, dog uden nogen klar retning for løsning af problemet. Der blev nævnt en række eksempler på besætninger med dyr uden stamtavle eller mangelfuld stamtavle. Der var enighed om, at det i nogle tilfælde formentlig er umuligt at opklare de ufuldstændige afstammingsforhold. Derfor har man tidligere (i GRU) besluttet at "trække en streg i sandet". Spørgsmålet var imidlertid ikke egnet til umiddelbar beslutning. Frank Møller Fransen har meldt sig til at søge at udarbejde et papir om afstammingsforholdene i racekode 47 til næste møde, hvor sagen tages op igen.

Ad 11: På baggrund af en henvendelse fra Frank Møller Fransen drøftede man kriterierne for renavl. Det udløste en livlig debat. Det blev bl.a. fremhævet, at man ikke bør kunne krydse sig tilbage til en "autentisk race", og at "autentisk" ikke er det samme som renracet. På den anden side blev det fremhævet, at man for en del racer havde stillet sig tilfreds med optisk bedømmelse ifm. vurdering af autenticitet. Det måtte konstateres, at renavl måske ikke nødvendigvis er det samme som de kriterier, GRU i sin tid har lagt ned over beslutningsgrundlaget for ydelse af dyretilskud. Der var ikke enighed om hvorvidt der er behov for at justere bilaget i vejledningen.

På baggrund af debatten udsender sekretariatet en anmodning om skriftlige bemærkninger til, hvad renavlskriterierne skal være for de forskellige arter og racer. Herunder holdning til accept af rekonstruktionsavl i en eller anden form (f.eks. at krydsningsdyr efterfølgende udelukkende bliver parret med rene dyr, som i eksemplet med den brune bi på Læsø, eller man anvender forskellige racer mhp. at sikre et fænotypisk udtryk, der så bliver fastsat som racen, f.eks. som med Broholmerhunden). På den baggrund udarbejdes et skriftligt oplæg til drøftelse på et kommende møde i udvalget.

Ad 12: Der fremkom en række ideer til et fagligt fællesarrangement i efteråret 2014. Der var enighed om at arrangementet skal finde sted på Dansk Landbrugsmuseum den 15. november, og at muligheden for en ekskursion til Stenild Gods i den forbindelse undersøges.

Ad 13: Drøftelse udsat.

Ad 14: Muligheden for tapning af orner af bevaringsracerne mhp. nedfrysning undersøges af Christina Nygaard.

Ad 15: Næste møde afholdes i NaturErhvervstyrelsen i København den 29. september 2014.